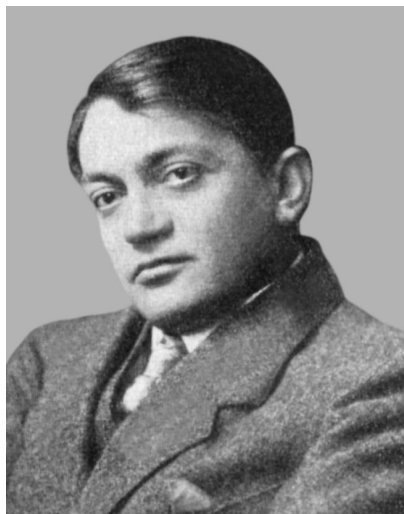

Аді Ендре (Ady Endre; 22. 11. 1877, с. Ерміндсент, нині с. Аді Ендре, Румунія — 27. 01. 1919, Будапешт) — угорський поет, публіцист. Центр. постать поет. оновлення угор. літ-ри 20 ст., найбільш вагомим друк. органом якого став ж. «Nyugat», навколо якого гуртувалися письменники, що стверджували нові естет. принципи витонченості і досконалості худож. слова. Навч. у Дебрецен. юрид. академії (1896). У 1897 вступив на юрид. факультет Будапешт. університету, але не закінчив його. Від 1897 працював журналістом у редакціях. Написав понад 1000 вагомих публіцист., літ.-крит., політ. статей, гостро реагував на всі соц. та ідеол. проблеми Угорщини та зарубіжжя. Засуджував соц. несправедливість, націоналізм, антисемітизм, війну. Дві статті присвятив злиден. життю закарпат. русинів-українців: «A nagy hazugság» («Велика брехня») і «Egy

nagy vagon atka» («Прокляття від великого маєтку»). За життя вийшло друком 11 збірок віршів, зокрема перша — «Versek» («Вірші», Дебрецен, 1899), «Uj versek» («Нові вірші», 1906), «Vér és arany» («Кров і золото», 1907), «Az Illés szekeren» («На колісниці Іллі-пророка», 1908), «Minden Titkok versei» («Вірші всіх секретів», 1911), «A halottak élén» («На чолі у померлих», 1918; усі — Будапешт) та ін. З творчістю А. в угор. поезії утвердився символізм. Його символи завжди конкретні, реальні. Творчість багатотемна з притаманною їй емоційністю, гострим відчуттям соц. проблем. Найбільшу популярність мала його любовна лірика та патріот. поезія. Вона поєднує традиції і новаторство разом з витонченістю і досконалістю влас. ритміки, що ґрунтувалася на традиційному угор. віршуванні з елементами зх.-європ., є глибоко емоційною і музичною. Укр. мовою окремі вірші А. переклали М. Бажан, М. Лукаш, Д. Павличко, Ю. Шкробинець, І. Драч, В. Забаштанський, П. Осадчук, К. Дрок, М. Шаповал, С. Йовенко, С. Жолоб, І. Мегела, С. Пойда та ін.

Основні твори

укр. перекл. – Вибране. Уж., 1949; Вибрані поезії. К., 1977; Вірші // Передчуття. К., 1979; Вірші // Дніпро. 1982. № 2.

Рекомендована література

1. Россиянов О. К. Творчество Эндре Ади. Москва, 1967;
2. Мегела І. Провісник революції // Дніпро. 1977. № 4;
3. Нових часів – нові пісні // Дніпро. 1982. № 2.

В. Ю. Васовчик

Бібліографічний опис:

Аді Ендре / В. Ю. Васовчик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42664>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).